

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA INFORMACIJSKE I KOMUNIKACIJSKE ZNANOSTI

Ileana Kurtović

**Istraživanje informacijske pismenosti studenata Sveučilišta u
Zagrebu**

Diplomski rad

Mentor: dr. sc. Sonja Špiranec, izv. prof.

Zagreb, 2014.

"[A] most important feature is the analysis of the information that comes your way. And that's what I don't see enough of in this world. There's a level of gullibility that leaves people susceptible to being taken advantage of. I see science literacy as kind of a vaccine against charlatans who would try to exploit your ignorance."

Neil deGrasse Tyson

Sadržaj

Uvod	2
1. Definicija informacijske pismenosti.....	3
1.2. Modeli i standardi namijenjeni akademskom obrazovanju.....	5
1.2.1. ACRL standard.....	5
1.2.2. SCONUL model.....	7
1.2.3. Model šest velikih vještina	7
1.3. Istraživanja informacijske pismenosti u akademskom okruženju.....	8
2. Istraživanje informacijske pismenosti studenata Sveučilišta u Zagrebu	10
2.1. Uzorak, materijali i metode	10
2.2. Hipoteze i ciljevi	10
2.3. Rezultati istraživanja	11
2.3.1. Rezultati istraživanja svih studenata	11
2.3.2 Rezultati istraživanja s obzirom na godinu studija.....	21
2.3.3. Rezultati istraživanja s obzirom na studijsko usmjerenje	24
2.3.4. Rezultati istraživanja s obzirom na prosječnu ocjenu na fakultetu	28
3. Rasprava	31
Zaključak.....	33
Literatura	34
Prilozi (anketni upitnik)	36

SAŽETAK

Istraživanje informacijske pismenosti studenata Sveučilišta u Zagrebu

U radu se analizira razina informacijske pismenosti studenata Sveučilišta u Zagrebu. Istraživanje se provodi pomoću ankete kombiniranog tipa, a ispituju se osnovne karakteristike informacijske pismenosti prema standardima i modelima namjenjenima akademskoj razini informacijske pismenosti. Studenti se ispituju u odnosu na sljedeće varijable: razina informacijske pismenosti, prosječna ocjena na fakultetu, godina studija i područje studiranja. U teorijskom dijelu rada definira se pojam informacijske pismenosti, a zatim se navode modeli i standardi važni za ispitivanje informacijske pismenosti i analiziraju se prethodna istraživanja na navedenu temu.

Zaključak predstavlja trenutno stanje informacijske pismenosti studenata Sveučilišta u Zagrebu. Nakon prikaza rezultata raspravlja se o načinima povećanja razine pismenosti.

Ključne riječi: informacijska pismenost, studenti, Sveučilište u Zagrebu, modeli i standardi

SUMMARY

Survey on information literacy of students at the University of Zagreb

This paper analyzes the level of information literacy of students at the University of Zagreb. The survey is conducted using a survey combined type, and it examines the basic characteristics of information literacy according to standards and models suitable for the academic level of information literacy. Students are tested in relation to the following variables: level of information literacy, the average score on the college, year of studies and field of studies. In the theoretical part paper defines the concept of information literacy, then the state models and standards relevant to the examination of information literacy and more about previous research on this subject.

The conclusion is the current state of information literacy of students at the University of Zagreb. After presenting the results, it is argued how to increase the level of literacy.

Keywords: information literacy, students, University of Zagreb, models and standars

Uvod

Za temu diplomskog rada odlučila sam provesti istraživanje kako bih saznala nešto više o razini informacijske pismenosti studenata Sveučilišta u Zagrebu. U radu se istražuje razina informacijske pismenosti s obzirom na godinu studija, područje studiranja te prosječnu ocjenu na fakultetu. Istraživanje je provedeno pomoću anketnog upitnika, pitanjima otvorenog i zatvorenog tipa u svrhu ispitivanja razine informacijske pismenosti, ali i otkrivanja znaju li studenti što je informacijska pismenost.

U *uvodu* rada opisuje se razlog odabira navedene teme, te se opisuje zašto i kako je provedeno istraživanje. Uvod predstavlja pregled cjelokupnog rada. Zatim slijedi poglavlje *definicija informacijske pismenosti*. Poglavlje opisuje modele i standarde s područja informacijske pismenosti u akademskom obrazovanju. Također daje se kratak prikaz dosadašnjih istraživanja na temu informacijske pismenosti i akademskog obrazovanja. Poglavlje *istraživanje informacijske pismenosti studenata Sveučilišta u Zagrebu* podijeljeno je na 3 potpoglavlja: *uzorak, materijal i metode*; *hipoteze i ciljeve i rezultati istraživanja*. *Uzorak, materijal i metode* predstavljaju opis teorije na kojem nastaje istraživanje. U potpoglavlju *hipoteze i ciljevi* rada objašnjena je metodologija koja se koristi u radu. Postavljene su četiri hipoteze koje pomažu razumijevanju trenutnog stanja informacijske pismenosti studenata Sveučilišta u Zagrebu. Potpoglavlje *rezultati istraživanja* predstavlja rezultate cjelokupnog istraživanja. Rezultati su podijeljeni na četiri dijela, svaki dio predstavlja rezultate potrebne za utvrđivanje ili odbacivanje postavljenih hipoteza. *Rasprava* uspoređuje rezultate s obzirom na postavljene hipoteze. Ona predstavlja komentar trenutnog stanja informacijske pismenosti. *Zaključak* predstavlja ideje unapređenja i razvoja informacijske pismenosti studenata.

Smatram kako je iznimno važno pisati o informacijskoj pismenosti jer ona predstavlja temelj funkcioniranja u današnjem društvu. Od pojedinaca se sve više zahtjeva da razumiju stvari, vrednuju, i unose vlastite ideje u već postojeće činjenice. Učenje informacija kao glavni koncept dosadašnjeg obrazovanja lagano odlazi u zaborav. Informacijska pismenost uči nas kako učiti. Ona nas uči razvijati vještine. Ona nas uči živjeti u društvu. Ona nas uči živjeti. Primijetila sam kako se razina informacijske pismenosti, odnosno kompetencija koje ona nosi, povećava s godinama studija. Iz tog razloga, a i zbog važnosti informacijske pismenosti u mom životu, odlučila sam navedenoj temi posvetiti diplomski rad. Cilj je

otkriti razinu informacijske pismenosti studenata Sveučilišta u Zagrebu, te utvrditi osnovne karakteristike koje utječu na istu.

1. Definicija informacijske pismenosti

„Pismenost, u najširem smislu je sposobnost korištenja različitih izvora informacija i unapređenja kvalitete življenja. Uključuje sposobnost pronalaženja, evaluacije i pravilne uporabe informacija na različite načine. Kao što je ljudski život podložan stalnim promjenama i razvoju u društvenom, ekonomskom i tehničkom smislu, tako je i pismenost cjeloživotni proces koji traži stalnu nadgradnju.“¹ IFLA u svojoj definiciji pismenosti otvara područje razvoja informacijske pismenosti. Prema IFLA-inoj definiciji pismenost je cjeloživotni proces koji traži nadogradnju, a ta nadogradnja uključuje neke nove kompetencije. Zbog ubrzanog tehnološkog napretka, a posebice napretka informacijsko komunikacijske tehnologije, informacije su postale temelj razvoja društva. Vezano uz promjene u informacijskom okruženju, mijenjaju se i standardi pismenosti, pojavljuju se nove vrste pismenosti, tzv. pismenosti 21. stoljeća, a među njima ključnu ulogu zauzima informacijska pismenost kao sklop kompetencija potrebnih za cjeloživotno učenje. Zbog ubrzanog razvoja društva i potrebe za novim kompetencijama, pojedinac ne završava s postupkom učenja po prestanku formalnog obrazovanja. On mora biti spreman učiti tijekom cijeloga života, a to je moguće jedino ako je naučio kako učiti, gdje pronaći značajne informacije, kako ih vrednovati i kako organizirati svoje znanje.² Kada mislimo o informacijski pismenoj osobi mislimo na osobu koja posjeduje vještine potrebne za pronalazak različitih informacija, koja se zna spojiti na internet, koja zna razlikovati kvalitetnu i vrijednu informaciju, koja zna koristiti informaciju u skladu s pravilima.³

Paul G. Zurovski prvi je definirao pojam informacijske pismenosti 1974. godine. On navodi kako je informacijski pismena osoba bilo koja osoba koja je naučila koristiti široki raspon informacijskih izvora kako bi riješila probleme na poslu ili u svakodnevnom

¹ Štivić, Vjeruška. Poticanje rane pismenosti u obitelji, odgojno-obrazovnim ustanovama i narodnim knjižnicama. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2012. Citirano prema: United National Educational, Scientific and Cultural Organization. The Plurality of Literacy and its Implications for Policies and Programmes : Position Paper. 2004. URL: <http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001362/136246e.pdf> (02.04.2012.)

² Rubinić, Dora; Stričević, Ivanka. Visokoškolska knjižnica u programima informacijskog opismenjanja studenata: istraživanje programa sveučilišne knjižnice Sveučilišta Karl Franzens Graz // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 54, 4 (2011), str. 25.

³ Lau, Jesus. Information literacy : international perspectives. Muenchen : K. G. Saur, 2008. Str. 23.

životu.⁴ Postoje mnogobrojne definicije informacijske pismenosti, međutim najcitiranija je definicija Američkog knjižničarskog društva iz 1989. godine. Prema ALA-inoj definiciji informacijski pismene osobe su one osobe koje su naučile kako učiti. One znaju kako je znanje organizirano, kako pronaći informacije i kako ih koristiti na svima razumljiv način.⁵

Na WSIS konferenciji 2005. godine informacijska pismenost definira se kao sposobnost prepoznavanja informacijske potrebe, pronalaženja, vrednovanja, primjene i kreiranja informacija u kulturnom i društvenom kontekstu. Informacijska pismenost ključ je uspješnog pristupa informacijama te uključuje učenje, kritičko mišljenje i vještine interpretacije u svrhu profesionalnog rasta, ali i osnaživanja pojedinca i zajednice.⁶

Informacijsku pismenost teško je definirati rečenicom, ona sama po sebi predstavlja proces. Prema tome Stričević razlikuje 11 faza informacijske pismenosti:

- svijest o informacijskoj potrebi;
- sposobnost definiranja informacijske potrebe koja nastane kada treba riješiti problem ili donijeti odluku;
- sposobnost otkrivanja postoji li potrebna informacija ili ne; sposobnost pronalaženja potrebne informacije ako ona postoji;
- sposobnost kreiranja potrebne informacije ako ona postoji;
- sposobnost kreiranja potrebe informacije koja je nedostupna;
- razumijevanje pronađene informacije ili znanje o tome gdje potražiti pomoć;
- sposobnost organiziranja, analize, interpretacije i evaluacije informacije te vrednovanja izvora;
- sposobnost prijenosa i prezentacije informacije drugima pomoću primjerenih medija;
- znanje kako iskoristiti informacije za rješavanje problema ili donošenje odluke
- znanje o tome kako zaštititi, spremiti, zapisati i arhivirati informaciju za ponovno korištenje
- znanje o tome kako postupiti s informacijom kad više nije potrebna ili kako zaštititi informaciju od zlouporabe⁷

⁴ Grassian, Esther S.; Kaplowitz, Joan R. Information Literacy Instruction: Theory and Practice. New York, NY: Neal-Schuman Publishers, 2001. Str. 4.

⁵ Presidential Committee on Information Literacy: Final Report. URL: <http://www.ala.org/acrl/publications/whitepapers/presidential> (26.06.2014)

⁶ Word summit on the information society. URL: <http://www.itu.int/wsis/documents/index2.html> (01.09.2014)

⁷ Stričević, Ivanka. Pismenosti 21. stoljeća : učenje i poučavanje u informacijskom okruženju. // Zrno 22, 97-

H. Rader primjerice tvrdi da je informacijska opismenjenost ključ za postizanje uspjeha u okruženju prožetom informacijskim tehnologijama, da je preduvjet produktivnosti u demokratskom društvu te da omogućuje snalaženje u promjenjivoj okolini. Prema Candyju, sve definicije informacijske pismenosti sadržavaju sljedeće elemente:

- sposobnost učinkovitog traženja informacija
- upućenost pri odabiru i vrednovanju informacija
- lakoća i lagodnost korištenja širokog raspona medija
- svijest o problemu pouzdanosti i vjerodostojnosti informacija
- učinkovitost prenošenja informacija drugima.⁸

1.2. Modeli i standardi namijenjeni akademskom obrazovanju

S obzirom na pokušaj teorijskog rasvjetljavanja koncepta informacijske pismenosti od njezine pojave do danas ponuđen je niz modela i standarda.⁹ "Informacijska pismenost apstraktni je koncept, koji je poput metafore, predstavljen nepromjenjivom deskriptivnom frazom."¹⁰ Upravo zbog te metaforičnosti informacijske pismenosti svjedočimo nastanku brojnih standarda. Ti standardi služe za opis realizacije informacijske pismenosti u praksi. Modeli čine teorijski okvir informacijske pismenosti, dok su standardi usmjereni na definiranje karakteristika informacijski pismenog pojedinca ili studenta uz taksativno navođenje svojstava, atributa, procesa, znanja, vještina, stavova ili uvjerenja koje takav pojedinac treba izgraditi. Standardi nemaju normativni karakter, već ih treba razumjeti kao neku vrstu preporuke koja omogućuje podizanje učinkovitosti nastavnog procesa.¹¹

1.2.1. ACRL standard

ACRL standard je standard Američkoga udruženja za visokoškolske knjižnice. Sastoji se od 5 osnovnih standarda, 22 pokazatelja i ukupno 86 ishoda učenja. Dokument vrlo detaljno razrađuje elemente koji se mogu koristiti za ocjenjivanje i vrednovanje stečene razine informacijske pismenosti te mu je svrha opisati sposobnosti koje su zajedničke svim

98 (2011.), str. 3-4.

⁸ Špiranec, Sonja. Informacijska pismenost – ključ za cjeloživotno učenje, 2003. URL: <http://edupoint.carnet.hr/casopis/17/clanci/1> (26.08.2014)

⁹ Špiranec, S.; Banek Zorica, M. Informacijska pismenost: Teorijski okvir i polazišta. Zagreb: Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 2008. Str. 49-50.

¹⁰ Isto. Str. 49-50.

¹¹ Isto. Str. 49-50.

disciplinama i razinama obrazovanja, iako je primarno zamišljen kao standard za akademsko okruženje.¹²

ACRL standard sastoji se od 5 standarda:

1. Prepoznavanje i opisivanje informacijske potrebe

Informacijski pismen student sposoban je sam definirati i artikulirati informacijsku potrebu. On je sposoban iskazivati pitanja, postavljati hipoteze te upoznati temu vlastitog interesa. Znanje proširuje uz pomoć primarnih, sekundarnih i tercijarnih izvora pritom prepoznavajući važnost svakog pojedinog. Pronađene informacije sposoban je razvrstati s obzirom na odgovarajuće discipline.

2. Učinkovit i djelotvoran pristup potrebnoj informaciji

Informacijski pismena osoba odabire najprimjerenije istraživačke metode ili sustave za pretraživanje informacija. Zna izraditi plan istraživanja, prepoznavati ključne riječi, sinonime i srodne pojmove. Osoba je sposobna pretražiti informacije online te prilagođavati strategije pretraživanja ukoliko je potrebno.

3. Kritičko vrednovanje informacije i njenih izvora, te ugradnja odabranih informacija u vlastiti korpus znanja i vrijednosni sustav

Informacijski pismen student iskazuje kriterije za vrednovanje informacijskih izvora. Sposoban je uspoređivati novo znanje sa starim znanjem te ga kritički vrednovati. Kroz raspravu s drugim ljudima pokazuje da razumije i zna protumačiti informacije.

4. Svrhovito korištenje informacijom, individualno ili u skupini

Određenu informaciju student može upotrijebiti za ostvarivanje određenog rada. Te istu tu informaciju sposoban je prezentirati ciljanoj publici uz određene alate.

5. Razumijevanje ekonomskih, legalnih i socijalnih aspekata informacija te njihovo etičko i legalno korištenje

Prepoznaje pitanja pravnih odredbi u pristupu i korištenju informacijama. Legalno prikuplja i pohranjuje tekst te poziva na korištenje informacijskih izvora.¹³

¹² Isto. Str. 63-72.

¹³ Isto. Str. 63-72.

1.2.2. SCONUL model

Udruženje knjižnica koledža, nacionalnih i visokoškolskih knjižnica Velike Britanije razvilo je praktični model koji je trebao poslužiti kao ishodište za daljnji razvitak ideja u praksi. Za informacijsko opismenjavanje predlaže se model koji se temelji na 7 stupova vještina. U temelje modela ugrađena su dva ishodišta, a to su osnovne knjižnične i računalne vještine. Između ovih temeljnih, „nižih“ vještina i informacijske pismenosti kao višeg koncepta nalazi se 7 glavnih vještina:

1. sposobnost prepoznavanja informacijskih potreba
2. sposobnost popunjavanja informacijskih praznina, odabir najprikladnijeg izvora za rješenje određenoga problema te sposobnost razumijevanja problema vezanih za pristup izvorima
3. postavljanje strategije za lociranje informacija
4. sposobnost pronalaženja informacija i pristup njima, što podrazumijeva uporabu primjerenih tehnika pretraživanja (Booleova algebra)
5. sposobnost usporedbe i vrednovanja informacija dobivenih iz raznih izvora, pitanja o vjerodostojnosti i pouzdanosti informacijskih izvora
6. organizacija, primjena i priopćavanje informacija, što se odnosi na citiranje
7. sinteza informacija i stvaranje novog znanja¹⁴

1.2.3. Model šest velikih vještina

Model pod nazivom 6 velikih vještina razvili su Eisenberg i Berkowitz. Velikih šest (Big 6) izrastao je iz projekta u kojemu se ispituje potreba za modelom u rješavanju problema. Model navodi niz koraka u rješavanju informacijskih problema. Podijeljen je u šest faza, pri čemu se svaka sastoji od dvije podkategorije:

1. Definiranje zadatka
2. Strategije traženja informacija
3. Pretraživanje i pristup
4. Korištenje informacijama
5. Sinteza
6. Vrednovanje¹⁵

¹⁴ Isto. Str. 57-59.

¹⁵ Isto. Str. 55-56.

1.3. Istraživanja informacijske pismenosti u akademskom okruženju

Važno je provoditi istraživanja informacijske pismenosti u akademskom okruženju. Provođenjem istraživanja saznaje se više o razini informacijske pismenosti studenata, a rezultati istraživanja donose ideje kako oblikovati buduće sadržaje i povećati razinu informacijske pismenosti studenata. U ovom poglavlju navedeni su primjeri istraživanja informacijske pismenosti, njihovi rezultati i zaključci.

Stričević i Rubinić provode istraživanje programa informacijskog opismenjavanja na Sveučilištu Karl Franzens u Grazu. Studentima Sveučilišta u suradnji s knjižnicom ponuđen je kolegij pod nazivom: Samoupravljanje na sveučilištu i na poslu : uspješno pretraživanje i snalaženje u Sveučilišnoj knjižnici. Rezultati istraživanja potvrdili su kako uvođenje kolegija pridonosi povećanju razine informacijske pismenosti studenata.¹⁶

Dubicki se u svom istraživanju bavi percepcijom informacijske pismenosti u osam visokoškolskih ustanova. Istraživanje je proveo tako što je pitanja grupirao u 5 grupa ovisno o kompetencijama koje studenti trebaju posjedovati na dvogodišnjem ili četverogodišnjem studiju: procjenjuje i razmišlja kritički o informacijama, koristi informacije etički i zakonski, utvrđuje informacijsku potrebu, pristupa informacijama učinkovito i djelotvorno i koristi informacije učinkovito i djelotvorno. Rezultati su pokazali kako ne postoji statistički značajna razlika između studenata dvogodišnjeg i četverogodišnjeg akademskog studija. Međutim prilikom ispitivanja uspješnosti tijekom provođenja zadataka, studenti četverogodišnjeg studija bili su daleko uspješniji od onih dvogodišnjeg.¹⁷

Nadalje Catalno provodi istraživanje diplomskih i doktorskih studenata prema razini informacijske pismenosti. Testirao je znanje studenata s područja informacijske pismenosti, zatim je provodio programe informacijske pismenosti i ponovno testirao studente. Rezultati istraživanja nakon završene poduke pokazuju kako se razina informacijske pismenosti studenata povećala.¹⁸

¹⁶ Rubinić, Dora; Stričević, Ivanka. Visokoškolska knjižnica u programima informacijskog opismenjavanja studenata: istraživanje programa sveučilišne knjižnice Sveučilišta Karl Franzens Graz // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 54, 4(2011), str. 23.

¹⁷ Dubicki, E. Faculty perceptions of students' information literacy skills competencies // Journal of Information Literacy 7, 2 (2013). Directory of Open Access Journals. URL: <http://doaj.org/> (16.08.2014)

¹⁸ Catalno, Amy Jo. Using ACRL Standards to Assess the Information Literacy of Graduate Students in an Education Program // Evidence Based Library and Information Practice 4,5 (2010). Directory of Open Access Journals. URL: <http://doaj.org/> (16.08.2014)

Dabbour i Ballard rade međukulturnu analizu informacijske pismenosti među studentima preddiplomskog studija na jednom američkom sveučilištu. Istraživanje je pokazalo kako studenti jedne kulture imaju većinom pristup internetu od kuće, dok studenti druge kulture većinom nemaju internet. Studenti druge kulture više fizički koriste knjižnicu. U potrazi za informacijama studenti obje kulture troše otprilike jednako vremena. Rezultati su pokazali kako studenti kulture koja ima slab pristup internetu imaju nižu razinu informacijske pismenosti.¹⁹

MacMillan i MacKenzie se u svom radu bave istraživanjem izazova s kojima se sureću studenti preddiplomskog studija prilikom konzultiranja znanstvenih članaka. Istraživanje pokazuje kako studenti imaju poteškoća prilikom čitanja i korištenja akademskih članaka. Nakon što su uočili problem podučavali su studente te rezultati pokazuju kako se razumijevanje studenata znatno povećalo.²⁰

Leichner, Peter, Mayer i Krampen provode istraživanje informacijske pismenosti na studentima psihologije. Istraživanje su proveli tako što su studentima dali zadatak pretraživanja literature. Analiza podataka pokazala je kako su studenti doktorskog studija uspješnije izvršili zadatak u odnosu na studente diplomskog studija, dok su potonji izvršili zadatak bolje u odnosu na studente preddiplomskog studija.²¹

Istraživanja pokazuju kako su studenti koji više koriste internet pismeniji od onih koji ga manje koriste. Nadalje, studenti viših godina studija informacijski su pismeniji od studenata nižih godina. Studenti koji su podučavani informacijskoj pismenosti postali su u konačnici informacijski pismeniji.

¹⁹ Dabbour, K.S.; Ballard, J.D. Information literacy and US Latino college students: a cross-cultural analysis. *New Library World*, 112, 7-8 (2011). Emerald Insight. URL: <http://www.emeraldinsight.com> (20.06.2014)

²⁰ MacMillan, M.; MacKenzie, A. Strategies for integrating information literacy and academic literacy: Helping undergraduate students make the most of scholarly articles // *Library Management* 33, 8-9 (2012). Emerald Insight. URL: <http://www.emeraldinsight.com> (20.06.2014)

²¹ Leichner, N.; Peter, J., Mayer, A.; Krampen, G. Assessing information literacy among German psychology students // *Reference Services Review* 41, 4 (2013). Emerald Insight. URL: <http://www.emeraldinsight.com> (20.06.2014)

2. Istraživanje informacijske pismenosti studenata Sveučilišta u Zagrebu

Istraživanje je podijeljeno na tri dijela. Prvi dio obuhvaća: uzorak, materijale i metode gdje je objašnjena literatura koja se koristi u radu. U drugom potpoglavlju postavljene su četiri hipoteze pomoću kojih se istražuje informacijska pismenost na uzorku od 136 studenata. U sljedećem potpoglavlju nalaze se rezultati istraživanja, podijeljeni s obzirom na četiri postavljene hipoteze.

2.1. Uzorak, materijali i metode

Literatura koja čini temelj teorijskog dijela istraživanja dijeli se na nekoliko tematskih cjelina. Prva tematska cjelina bavi se područjem definiranja informacijske pismenosti. Ona pruža više informacija o povijesti definicije, značenju pojma i slično. Druga tematska cjelina vezana je uz modele i standarde. Neki teoretičari smatraju kako se informacijska pismenost ne može definirati nego ona uključuje kompetencije sadržane u modelima i standardima. Stoga smatram nužnim predstaviti standarde i modele informacijske pismenosti koji se odnose na akademsko obrazovanje. Treći dio navodi primjere istraživanja informacijske pismenosti koji su do sada objavljeni u časopisima, a istraživanja se odnose na akademsku razinu. Prezentiraju se rezultati istraživanja, način na koji su provedena te se navedeno povezuje s ciljevima ovog rada.

2.2. Hipoteze i ciljevi

Istraživanje je realizirano tijekom kolovoza na uzorku od 136 studenata. Anketa se sastoji od ukupno 19 pitanja, od čega su 2 pitanja otvorenoga i 17 pitanja zatvorenoga tipa. Anketni obrazac izrađen je putem Googleovog obrasca za izradu anketnog upitnika. Pitanja su sastavljena pomoću modela i standarda namijenjenih ispitivanju akademske razine informacijske pismenosti. Pitanjima se utvrđuje razina informacijske pismenosti studenata, odnosno analizira se imaju li studenti koji ispunjavaju anketu vještine i sposobnosti koje trebaju usvojiti informacijski pismeni studenti. Podaci su obrađeni kvalitativnom i kvantitativnom metodologijom. Metoda koja se koristi za obradu podataka jest metoda krostabulacije. S obzirom na prethodnu literaturu i uočene karakteristike studenata postavljaju se sljedeće hipoteze:

H1: Studenti Sveučilišta u Zagrebu većinom su informacijski pismeni.

H2: Studenti različitih studijskih usmjerenja razlikuju se s obzirom na razinu informacijske pismenosti.

H3: Studenti koji imaju bolje ocjene informacijski su pismeniji od onih koji imaju niže.

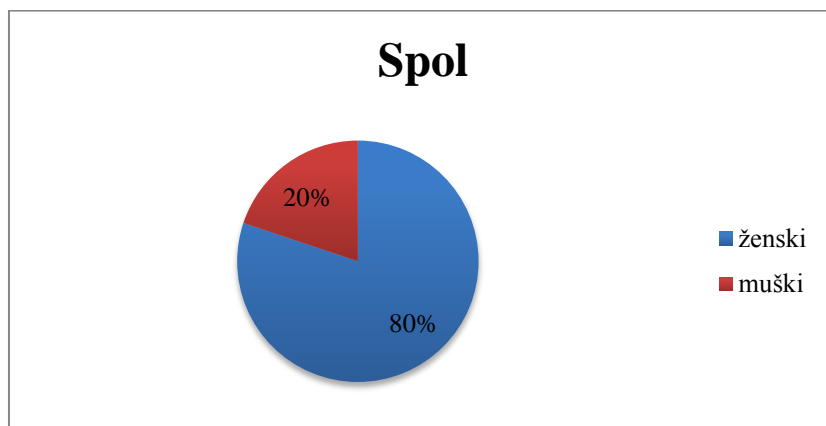
H4: Studenti više godine studija informacijski su pismeniji od onih niže godine.

Pomoću hipoteza mjeri se razina informacijske pismenosti u odnosu na godinu studija, prosječnu ocjenu i područje studiranja. Jesu li studenti informacijski pismeni ili ne s obzirom na navedene varijable, ispituje se pomoću 5 pitanja: Koji od sljedećih načina citiranja se odnosi na članak iz časopisa?; Želiš pronaći nešto više o istraživanjima na temu zračenja mobitela. Kako ćeš formulirati upit?; Provjeravaš li jesu li informacije na koje nailaziš na internetu istinite?; Pronašao/la si knjigu koja odgovara temi tvog seminarskog rada. Koji dio knjige ćeš konzultirati kako bi pronašao još literature za navedenu temu? i Pretražujući pomoću Google tražilice neću pronaći. Anketni upitnik izrađen je u svrhu detaljnog ispitivanja razine informacijske pismenosti s obzirom na prethodno postavljene hipoteze. Pitanja zahtijevaju od studenata poznavanje citiranja izvora, korištenja izvora, pronalaženje izvora i vrednovanje izvora.

2.3. Rezultati istraživanja

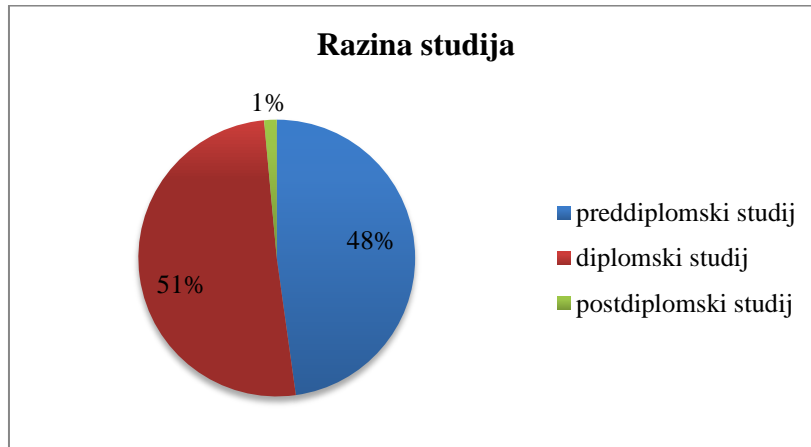
2.3.1. Rezultati istraživanja svih studenata

Anketom je obuhvaćeno ukupno 136 studenata Sveučilišta u Zagrebu. Većinu ispitanika čine osobe ženskog spola, njih 109 (80%), dok je ukupno 27 osoba muškog spola odnosno njih 20%.

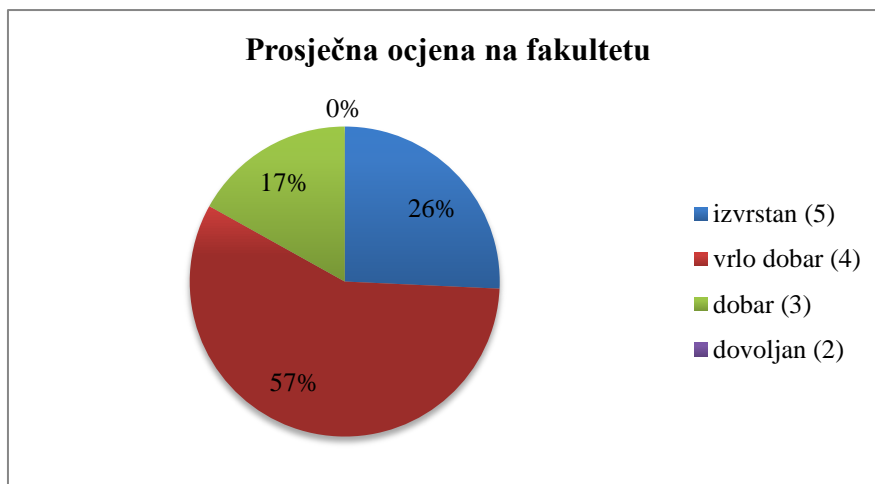
Slika 1. Prikaz ispitanika prema spolu

Prema razini studija, većina ispitanika su studenti preddiplomske razine – 65 (48%) te diplomske razine – 69 (51%), a samo su 2 (1%) ispitanika s postdiplomskog studija. Zbog malog broja ispitanika s postdiplomskog studija prilikom obrade podataka, navedena kategorija neće se uzeti u obzir kao relevantna.

Slika 2. Prikaz ispitanika prema razini studija

Prosječna najčešća ocjena na fakultetu je vrlo dobar (4) koju ukupno ima 78 studenata, odnosno 57%. Zatim slijedi izvrstan (5) s 35 ispitanika, odnosno 26%, te dobar (3) s 23 ispitanika, odnosno 17%.

Slika 3. Prikaz ispitanika prema prosječnoj ocjeni

S obzirom na područje studiranja, najveći broj ispitanika studira i društvene i humanističke znanosti, odnosno njih 35, što čini 26% ispitanika. Društvene znanosti studira 29 ispitanika, njih 21%. Humanističke znanosti studira 23 ispitanika što čini 17%. Prirodne znanosti studira 20 ispitanika, njih 15%. Tehničke znanosti studira 14 ispitanika, odnosno

10%. Biotehničke znanosti studira 9 ispitanika, njih 7%. Najmanje ispitanika studira umjetnost, njih 6, što čini ukupno 4%.

Tablica 1. Broj i postotak ispitanika s obzirom na područje studiranja

Područje studiranja	Broj ispitanika	Postotak
prirodne znanosti	20	15%
društvene znanosti	29	21%
humanističke znanosti	23	17%
i društvene i humanističke znanosti	35	26%
tehničke znanosti	14	10%
biotehničke znanosti	9	7%
umjetnost	6	4%

Nakon pitanja čija je svrha opće upoznavanje pristupnika ankete, slijede pitanja kojima se ispituje razina informacijske pismenosti. Razina informacijske pismenosti ispituje se nizom pitanja, kojima se provjerava sposobnost studenata da prepoznaju, opišu i vrednuju informacijsku potrebu. Također, postavljaju se pitanja vezana za analizu samih izvora. Prvo pitanje ispituje studente o pisanju seminarskih radova. Informacijski pismeni studenti trebaju sami biti sposobni pronaći relevantne izvore. Anketom se ispituje koliko njih samostalno pretražuje znanstvene baze podataka i knjižnične kataloge, te koliko njih je upoznato s uslugom Google Scholar.

Studente se ispituje nešto više o ponašanju prilikom pisanja seminarskih radova, odnosno na koji način dobivaju informacije o temi rada. U odgovoru je bilo ponuđeno više opcija: upisuju naziv teme u Google tražilicu, pretražuju Google Scholar, odlaze u knjižnicu i konzultiraju literaturu koju im je profesor prethodno odabrao, samostalno pretražuju znanstvene baze podataka i knjižnične kataloge. Većina studenata, njih 98, što ukupno čini 72% o temi saznaju tako što naziv teme upisuju u Google tražilicu. Nakon toga 92 studenata, odnosno 68% ispitanika odgovorilo je kako samostalno pretražuje znanstvene baze podataka i knjižnične kataloge. 71 ispitanik, odnosno 52% odlaze u knjižnicu i konzultiraju literaturu koju im je profesor prethodno odabrao. Samo 28 ispitanika, njih 21% koristi usluge Google Scholar. Među ostalim odgovorima studenti navode:

„pretražujem specifične pojmove i znanstvene radove vezane uz temu“ dok jedna studentica navodi kako više informacija o temi saznaje putem usluge Pitaj knjižničara.

Tablica 2. Broj i postotak ispitanika s obzirom na ponašanje prilikom pisanja seminarskih radova

Prilikom pisanja seminarskih radova o temi saznajem više tako što...	Broj ispitanika	Postotak
Upisujem naziv teme u Google tražilicu	98	72%
Pretražujem Google Scholar	28	21%
Odlazim u knjižnicu i konzultiram literaturu koju mi je profesor prethodno odabrao	71	52%
Samostalno pretražujem znanstvene baze podataka i knjižnične kataloge	92	68%
Ostalo	3	2%

Studentima je postavljeno pitanje otvorenog tipa u kojem ih se ispituje na koji način pretražuju knjižnični katalog. Pitanje je otkrilo veoma zanimljive odgovore poput: „Nisam ga još koristila, sad završavam 2. godinu faksa i nismo pisali skoro niti jedan pravi seminar.“, „Guglam naslov knjige dok ne pronađem nešto“, te „Što je knjižnični katalog?“.

Neki studenti su jako detaljno opisali svoju potragu za literaturom:

“1. Na Google-u pokušam pronaći knjige koje bi mogle imati relevantne podatke, a zatim nazive knjiga upisujem u knjižnični katalog da vidim posjeduje li ih određena knjižnica

2. U knjižnični katalog upišem pojedinačno nekoliko bitnih odrednica te zatim pregledavam ponuđene rezultate

3. U knjižničnom katalogu pronađem link koji upućuje na svu literaturu iz određenog područja koje mi je potrebno, te nakon toga pregledavam sve ponuđene knjige iz tog područja“

Iz odgovora jasno je kako student razumije predmetnice u katalogu, što se ne može reći za druge studente, koji najčešće pretražuju preko autora ili naslova knjige.

Još jedan student navodi: „Odem na napredno pretraživanje i upišem sve dostupne podatke, kao što je naziv knjige, autor, izdanje, godina izdanja, nakladnik i sl. U slučaju da

mi nije ništa od toga poznato, onda pretražujem po ključnim riječima koje ću upotrijebiti u svojem radu.“

Iz odgovora je vidljivo kako neki korisnici uopće ne koriste knjižnični katalog, dok ga neki pretražuju samo po naslovu i autoru, a neki ga vrlo detaljno pretražuju.

Ispravno citiranje i navođenje tuđih misli u našim djelima smatra se važnim dijelom informacijske pismenosti. Ovim pitanjem želi se saznati koliko studenata zapravo zna na koji se način citira članak u odnosu na knjigu i zbornik radova. Ukupno 104 studenta što čini 76% ispitanika ispravno je označilo način citiranja. 32 studenta odnosno 24% njih ne zna prepoznati citirani članak iz časopisa.

Tablica 3. Broj i postotak ispitanika prema načinu citiranja članka iz časopisa

Koji od sljedećih načina citiranja se odnosi na članak iz časopisa?	Broj ispitanika	Postotak
Petrak, Jelka. Traženje informacija u medicini. // Uvod u znanstveni rad u medicini / Matko Marušić i suradnici. 3. izd. Zagreb: Medicinska naklada, 2004.	15	11%
Aparac-Jelušić, Tatjana. Knjižnična znanost u posljednjem desetljeću dvadesetog stoljeća. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 40, 1/2(1997)	104	76%
Manguel, Alberto. Povijest čitanja. Zagreb: Prometej, 2001.	6	4%
Ne znam.	11	8%

Informacijski pismeni studenti su oni koji znaju koristiti online baze podataka za pretraživanje literature, a i oni koji znaju pretraživati provjerene informacije poput onih na platformi Google Scholar.

Online baze podataka uvijek koristi 37 studenata (27%), dok uslugu Google Scholar uvijek koristi 10 studenata (7%). Povremeno online baze podataka koristi najveći broj studenata, njih 51 (38%), dok povremeno uslugu Google Scholar koriste 22 studenta (16%). Ponekad online baze podataka koristi njih 39 (29%), dok uslugu Google Scholar 21 (15%). Online baze podataka ne koristi 9 studenata (7%), dok uslugu Google Scholar najveći broj studenata uopće ne koristi, njih 83, što čini 61% ispitanika.

Tablica 4. Broj i postotak ispitanika s obzirom na korištenje online baza podataka i usluge Google Scholar

Korištenje?		Online baze podataka		Google Scholar	
			%		%
Koliko često?	Da, uvijek	37	27%	10	7%
	Da, povremeno	51	38%	22	16%
	Ponekad	39	29%	21	15%
	Ne koristim se	9	7%	83	61%

Važan element informacijske pismenosti korištenje je Booleovih operatora prilikom pretraživanja. Ukupno 84 ispitanika (62%) upit formulira upisujući samo riječi bez Booleovih operatora. Njih 26, odnosno 19% potpuno je ispravno formuliralo upit navodeći „cell phone“ u navodnike kao frazu koja stoji u cijelosti, zatim koristeći Booleov operator AND i pojam radiation. 4 ispitanika (3%) nisu znala kako formulirati upit. 106 ispitanika (78%) krivo je formuliralo upit. S obzirom da nitko od ispitanika nije odabrao cell phone OR radiation može se pretpostaviti kako ipak znaju za Booleove operatore i kako ih znaju ispravno upotrebljavati, ali ne znaju za neke druge znakove koji se koriste prilikom pretraživanja.

Tablica 5. Broj i postotak ispitanika prema formuliranju upita u bazi podataka

Želiš pronaći nešto više o istraživanjima na temu zračenja mobitela. Kako ćeš formulirati upit?	Broj ispitanika	Postotak
cell phone AND radiation	22	16%
cell phone OR radiation	0	0%
"cell phone" AND radiation	26	19%
cell phone radiation	84	62%
Ne znam	4	3%

Informacijski pismene osobe trebale bi vrednovati pronađene informacije. 76 ispitanika (56%) uvijek vrednuje pronađene informacije. Ukoliko je potrebno, informacije vrednuje njih 48, ukupno 35%. Ponekad 11 ispitanika vrednuje pronađene informacije, njih 8%. Jedan ispitanik nikad ne vrednuje pronađene informacije.

Tablica 6. Broj i postotak ispitanika s obzirom na vrednovanje informacija

Vrednuješ li pronađene informacije s obzirom na izvor, sadržaj i slično?	Broj ispitanika	Postotak
Da, uvijek	76	56%
Da, ukoliko je potrebno	48	35%
Ponekad	11	8%
Ne	1	1%

58 ispitanika (43%) uvijek provjerava jesu li informacije na koje nailaze na internetu istinite. Ponekad istinitost provjerava 69 ispitanika odnosno 51%. Čak 8 ispitanika nikada ne provjerava informacije što ukupno čini 6%. Jedna studentica pod ostalo navodi kako ne provjerava informacije koje nalazi u znanstvenim časopisima, ali kako sve druge informacije provjerava.

Tablica 7. Broj i postotak ispitanika u odnosu na provjeravanje istinitosti pronađenih informacija

Provjeravaš li jesu li informacije na koje nailaziš na internetu istinite?	Broj ispitanika	Postotak
Da, uvijek provjeravam	58	43%
Ponekad	69	51%
Nikad ne provjeravam	8	6%
Ostalo	1	1%

Prilikom izrade seminarskih radova 121 student odnosno 89% ispitanika kombinira pronađene informacije s vlastitim idejama. Njih 16 % odnosno 22 studenta samo prepisuju iz literature. 7 studenata (5%) sami sve pišu. Iz odgovora gdje su studenti odabrali ostalo navode kako tijekom svog studija nisu morali pisati seminarski rad, već izrađivati programe na FSB-u.

Tablica 8. Broj i postotak ispitanika i njihovog ponašanja prilikom izrade seminarskih radova

Prilikom izrade seminarskih radova....	Broj ispitanika	Postotak
Kombiniram pronađene informacije s vlastitim idejama	121	89%
Samo prepisujem iz literature	22	16%
Sam/a sve pišem	7	5%
Ostalo	2	1%

Na pitanje u kojim će slučajevima studenti citirati članak, njih 123, odnosno 90% navodi kako će citirati članak ukoliko prepisuju doslovno. Manje od pola, 43% ispitanika odnosno 58 studenata citirat će ukoliko sadržaj članka napišu svojim riječima. Troje studenata ne zna kada će citirati članak, a troje studenata navodi kako ni u jednom od navedenih slučajeva neće citirati.

Tablica 9. Broj ispitanika i postotak s obzirom na citiranje članka

Pronašao/la si članak u časopisu koji ćeš koristiti za pisanje seminarskog rada. U kojim slučajevima ćeš citirati članak?	Broj ispitanika	Postotak
Kada prepisujem doslovno	123	90%
Kada napišem svojim riječima sadržaj članka	58	43%
Ni u jednom od navedenih slučajeva	3	2%
Ne znam	3	2%

Prilikom pretraživanja, 5 studenata koristi Booleove operatore (3%). Ponekad Booleove operatore koristi 54 ispitanika (40%), dok najviše studenata, njih 61 (45%) uopće ne koristi operatore. Poražavajuće je što njih 16 (12%) uopće ne zna što su Booleovi operatori.

Slika 4. Prikaz korištenja Booleovih operatora

Informacijski pismeni studenti razumiju gdje pronaći informacije. Pitanjem o tome koji dio knjige će konzultirati kako bi pronašli još literature vezane uz temu seminarskog rada, većina ispitanika, njih 70%, odnosno 95 studenata odgovorilo je kako će navedeno pronaći u bibliografiji. 22% studenata smatra kako će informacije pronaći u tablici sadržaja, dok 6% studenata ne zna gdje će pronaći još literature za temu svog seminarskog rada.

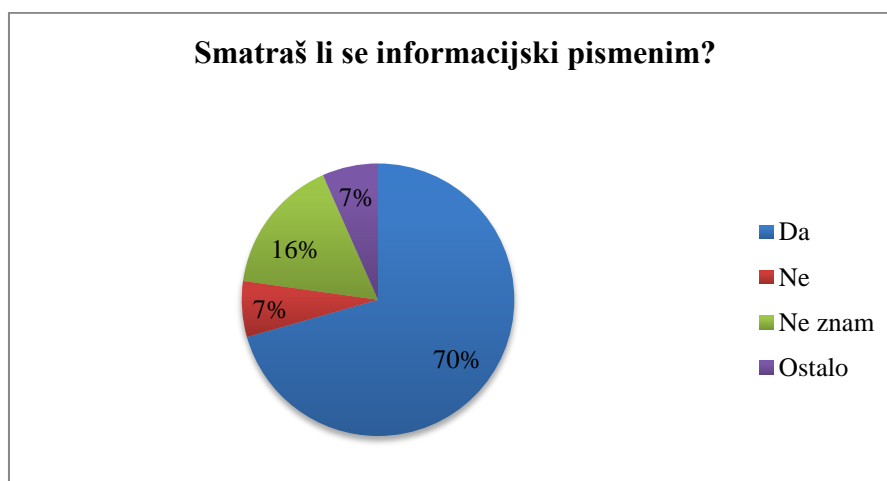
Slika 5. Prikaz ispitanika u odnosu na traženje dodatne literature

Pitanjem što studenti neće pronaći prilikom pretraživanja Google tražilice otkriva se jesu li i u kojoj mjeri svjesni ograničenja internetskih tražilica. Pitanje je otvorenog tipa, tako da su studenti mogli ponuditi više odgovora. Ipak, najviše studenata, 46% odnosno 62 studenta odgovorili su kako pomoću Google tražilice neće pronaći knjige koje su dostupne u knjižnici. Poražavajuće je što 60 ispitanika, odnosno 44% njih misli kako preko Google tražilice mogu pronaći i informacije o knjigama koje su dostupne u knjižnici. 13 ispitanika, odnosno 10% njih nije znalo odgovoriti na postavljeno pitanje.

Tablica 10. Broj i postotak ispitanika u odnosu na razumijevanje dosega Google tražilice

Pretražujući pomoću Google tražilice neće pronaći:	Broj ispitanika	Postotak
Informacije o slavnim osobama	1	1%
Knjige koje su dostupne u knjižnici	62	46%
Informacije o tvrtkama	6	4%
Pronaći ću sve navedeno	60	44%
Ne znam	13	10%

Većina ispitanika smatra kako su informacijski pismeni, njih 96 što ukupno iznosi 70%. 9 ispitanika ne smatra se informacijski pismenima (7%). 22 ispitanika ne znaju jesu li informacijski pismeni ili ne (16%).

Slika 6. Prikaz ispitanika u odnosu na to smatraju li se informacijski pismenima

Pitanje smatraš li se informacijski pismenim otvara mogućnost za novo pitanje. Ukoliko se studenti već smatraju informacijski pismenima, zanimalo me, što oni misle da informacijska pismenost jest.

Većina studenata ne vidi jasnu razliku između informacijske i informatičke pismenosti. Pod odgovore studenti navode kako je informacijska pismenost: „pismenost na internetu“, „samostalno služenje kompjuterom koje uključuje baratanje bar osnovnim programima Microsoft Office, rad na internet tražilicama“ i slično. Neki studenti koji sebe navode kao informacijski pismene osobe navode: „Informacijska pismenost je dio opće kulture, postoje različiti načini na koje se dolazi do informacija. Mi tu informaciju iskorištavamo u svrhu koja nama treba.“, „snalaženje u bespućima interneta prilikom traženja informacija, sposobnost razlikovanja kvalitetnih informacija od nekvalitetnih.“ I jedan veoma zanimljiv odgovor: „Ovaj upitnik je promijenio moje poimanje informacijske pismenosti i mišljenje o vlastitoj. Iako se smatram sposobnim u pronalaženju informacija, mnoge od navedenih alata ne koristim. Nisam mislio da pojam informacijske pismenosti sadržava sve elemente iz ovog upitnika, tj. nisam promišljao o tome.“

Iz odgovora studenata može se zaključiti kako najčešće miješaju informatičku i informacijsku pismenost. Većina njih smatra kako je informacijska pismenost pronalaženje informacija pomoću interneta i korištenje računalnih programa. Informatička pismenost jest dio informacijske pismenosti, ali ona u sebi uključuje i vrednovanje i korištenje pronađenih informacija na neki nov način i u neku novu svrhu. Iako su 122 studenta odgovorila kako prilikom pisanja rada kombiniraju pronađene informacije sa svojim idejama, mnogi od njih koji jesu informacijski pismeni zapravo nisu svjesni značenja pojma informacijske pismenosti.

2.3.2 Rezultati istraživanja s obzirom na godinu studija

Sljedeće potpoglavlje prikazuje rezultate razine informacijske pismenosti s obzirom na godinu studija. Razina informacijske pismenosti utvrđuje se pomoću sljedećih 5 pitanja. Na pitanje koji se od sljedećih načina citiranja odnosi na članak iz časopisa, ukupno su 104 studenta odgovorila ispravno. 59 studenata diplomskog studija od ukupno 69 studenata ispravno je odgovorilo na pitanje. 43 studenta s preddiplomskog studija od 65 studenata ispravno su odgovorili na pitanje. Samo 10 studenata diplomske razine studija pogriješilo

je u odgovoru u odnosu na 22 studenta s preddiplomskog studija koja su pogriješila u odgovoru. Oba studenta doktorskog studija ispravno su odgovorila na pitanje. S obzirom na rezultate može se zaključiti kako postoji poveznica između više godine studija i više razine informacijske pismenosti.

Tablica 11. Način citiranja članka iz časopisa s obzirom na razinu studija

Koji od sljedećih načina citiranja se odnosi na članak iz časopisa?	Razina studija:			Ukupno
	diplomski studij	postdiplomski studij	preddiplomski studij	
Aparac-Jelušić, Tatjana. Knjižnična znanost u posljednjem desetljeću dvadesetog stoljeća. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 40, 1/2(1997)	59	2	43	104
Manguel, Alberto. Povijest čitanja. Zagreb: Prometej, 2001.	0	0	6	6
Ne znam.	6	0	5	11
Petrak, Jelka. Traženje informacija u medicini. // Uvod u znanstveni rad u medicini / Matko Marušić i suradnici. 3. izd. Zagreb: Medicinska naklada, 2004.	4	0	11	15
Ukupno	69	2	65	136

Na pitanje kako će formulirati upit ukoliko žele istražiti nešto više o temi zračenja mobitela ukupno 26 studenata ispravno je odgovorilo. Samo 7 od 65 studenata preddiplomskog studija zna ispravno formulirati upit. Što se tiče studenata diplomskog studija njih 17 od 69 zna ispravno formulirati upit. Oba studenta doktorskog studija ispravno su odgovorila na postavljeno pitanje. Može se zaključiti kako postoji povezanost razine informacijske pismenosti i godine studija.

Tablica 12. Način formuliranja upita u bazi podataka s obzirom na razinu studija

Želiš pronaći nešto više o istraživanjima na temu zračenja mobitela. Kako ćeš formulirati upit?	Razina studija:			Ukupno
	diplomski studij	postdiplomski studij	preddiplomski studij	
"cell phone" AND radiation	17	2	7	26
cell phone AND radiation	16	0	6	22
cell phone radiation	35	0	49	84
Ne znam	1	0	3	4
Ukupno	69	2	65	136

Na pitanje provjeravaju li studenti jesu li informacije na koje nailaze na internetu istinite, njih 58 odgovorilo je pozitivno navodeći da uvijek provjeravaju. 29 studenata diplomskog studija od ukupno 69 provjerava informacije s interneta. 28 studenata s preddiplomskog studija od ukupno 65 studenata također provjerava informacije s interneta. 1 student doktorskog studija uvijek provjerava informacije koje nailazi na internetu. Ovo pitanje ne pokazuje značajnu razliku razine pismenosti studenata s obzirom na godinu studija.

Tablica 13. Provjeravanje istinitosti informacija u odnosu na razinu studija

Provjeravaš li jesu li informacije na koje nailaziš na internetu istinite?	Razina studija:			Ukupno
	diplomski studij	postdiplomski studij	preddiplomski studij	
Da, uvijek provjeravam	29	1	28	58
Ostalo	0	0	1	1
Nikad ne provjeravam	6	0	2	8
Ponekad	34	1	34	69
Ukupno	69	2	65	136

Na pitanje koji dio knjige će studenti konzultirati kako bi pronašli još literature za pisanje seminarskog rada, ukupno 95 studenata je točno odgovorilo. 42 studenta od 65 studenata s preddiplomskog studija, te 51 student od ukupno 69 studenata s diplomskog studija. Oba studenta doktorskog studija točno su odgovorila na pitanje. Može se zaključiti kako postoji povezanost informacijske pismenosti i godine studija.

Tablica 14. Pronalaženje dodatne literature za seminarski rad u odnosu na razinu studija

Pronašao/la si knjigu koja odgovara temi tvog seminarskog rada. Koji dio knjige ćeš konzultirati kako bi pronašao još literature za navedenu temu?	Razina studija:			Ukupno
	diplomski studij	postdiplomski studij	preddiplomski studij	
Bibliografija	51	2	42	95
Ne znam	2	0	6	8
Rječnik	1	0	0	1
Ostalo	1	0	1	2
Tablica sadržaja	14	0	16	30
Ukupno	69	2	65	136

Pretražujući pomoću Google tražilice studenti neće pronaći informacije o knjigama koje su dostupne u knjižnici. Oba studenta doktorskog studija ispravno su odgovorila na postavljeno pitanje. 20 studenata preddiplomskog studija ispravno je odgovorilo na postavljeno pitanje kao i 40 studenata diplomskog studija. Može se zaključiti kako postoji povezanost informacijske pismenosti i godine studija.

Tablica 15. Pretraživanje pomoću Google tražilice s obzirom na razinu studija

Pretražujući pomoću Google tražilice neću pronaći:	Razina studija:			Ukupno
	diplomski studij	postdiplomski studij	preddiplomski studij	
Informacije o slavnim osobama	1	0	0	1
Informacije o tvrtkama	3	0	3	6
Knjige koje su dostupne u knjižnici	40	2	20	62
Ne znam	3	0	10	13
Pronaći ću sve navedeno	25	0	35	60
Total	72	2	68	142

2.3.3. Rezultati istraživanja s obzirom na studijsko usmjerenje

Sljedeće potpoglavlje prikazuje razinu informacijske pismenosti s obzirom na studijsko usmjerenje. Razina informacijske pismenosti utvrđuje se pomoću sljedećih 5 pitanja. Pitanjem se provjeravalo znaju li studenti ispravno citirati izvore. 104 ispitanika ispravno su odgovorila na pitanje. Studenti i društvenih i humanističkih znanosti, njih 30 od ukupno 35 ispravno su odgovorila na pitanje. 20 studenata humanističkih znanosti od njih 23 su točno odgovorila na pitanje. 25 studenata društvenih znanosti od njih 29 ispravno su odgovorila na pitanje. Najmanje točnih odgovora dali su studenti biotehničkih i tehničkih znanosti. Ovo pitanje pokazuje razliku između razine informacijske pismenosti i studijskog usmjerenja.

Tablica 16. Način citiranja članka iz časopisa s obzirom na studijsko usmjerenje

Koji od sljedećih načina citiranja se odnosi na članak iz časopisa?					Ukupno
	Aparac-Jelušić, Tatjana. Knjižnična znanost u posljednjem	Manguel, Alberto. Povijest čitanja.	Ne znam.	Petrak, Jelka. Traženje informacija u medicini. // Uvod u znanstveni rad u medicini / Matko	

	desetljeću dvadesetog stoljeća. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 40, 1/2(1997)	Zagreb: Prometej, 2001.		Marušić i suradnici. 3. izd. Zagreb: Medicinska naklada, 2004.	
biotehničke znanosti	5	0	2	2	9
društvene znanosti	25	0	2	2	29
humanističke znanosti	20	0	3	0	23
i društvene i humanističke znanosti	30	1	1	3	35
prirodne znanosti	15	3	1	1	20
tehničke znanosti	6	2	2	4	14
umjetnost	3	0	0	3	6
Ukupno	104	6	11	15	136

Na pitanje na koji će način formulirati upit ukoliko žele saznati nešto više o zračenju mobitela, 26 studenata je ispravno odgovorilo. Većinom studenti humanističkih znanosti, njih 7 od 23, te studenti i društvenih i humanistički znanosti njih 9 od 35 su odgovorili ispravno. Studenti biotehničkih, tehničkih i prirodnih znanosti većinom nisu ispravno odgovorili na pitanje. Može se zaključiti kako postoji zavisnost razine informacijske pismenosti i studijskog usmerenja.

Tablica 17. Način formuliranja upita u bazi podataka s obzirom na studijsko usmjerenje

Želiš pronaći nešto više o istraživanjima na temu zračenja mobitela. Kako ćeš formulirati upit?					Ukupno
	"cell phone" AND radiation	cell phone AND radiation	cell phone radiation	Ne znam	
biotehničke znanosti	1	2	6	0	9
društvene znanosti	4	8	16	1	29
humanističke znanosti	7	1	15	0	23

i društvene i humanističke znanosti	9	6	19	1	35
prirodne znanosti	2	3	15	0	20
tehničke znanosti	2	2	9	1	14
umjetnost	1	0	4	1	6
Ukupno	26	22	84	4	136

58 studenata provjerava jesu li informacije na koje nailaze na internetu istinite. Najviše studenti humanističkih znanosti, njih 12 od 23 uvijek provjerava istinitost informacija. 15 od 35 studenata i društvenih i humanističkih znanosti provjerava informacije. Informacije najčešće ne provjeravaju studenti društvenih, biotehničkih i prirodnih znanosti. Iz navedenog pitanja može se zaključiti kako postoji povezanost razine informacijske pismenosti i studijskog usmjerenja.

Tablica 18. Provjeravanje istinitosti informacija u odnosu na studijsko usmjerenje

Provjeravaš li jesu li informacije na koje nailaziš na internetu istinite?					Ukupno
	Da, uvijek provjeravam	Ostalo	Nikad ne provjeravam	Ponekad	
biotehničke znanosti	3	0	0	6	9
društvene znanosti	9	0	1	19	29
humanističke znanosti	12	0	0	11	23
i društvene i humanističke znanosti	15	1	3	16	35
prirodne znanosti	8	0	3	9	20
tehničke znanosti	9	0	1	4	14
umjetnost	2	0	0	4	6
Ukupno	58	1	8	69	136

Na pitanje koji dio knjige će studenti konzultirati kako bi pronašli još literature na navedenu temu, njih 95 točno je odgovorilo. Najviše točnih odgovora dali su studenti humanističkih znanosti, njih 21 od 23. Zatim slijede studenti i društvenih i humanističkih znanosti njih 28 od 35. Najmanje točnih odgovora dali su studenti biotehničkih znanosti, njih 3 od 9 i studenti prirodnih znanosti, njih 10 od 20. Može se zaključiti kako razina točnih odgovora varira s obzirom na studijsko usmjerenje.

Tablica 19. Pronalaženje dodatne literature za seminarski rad u odnosu na studijsko usmjerenje

Pronašao/la si knjigu koja odgovara temi tvog seminarskog rada. Koji dio knjige ćeš konzultirati kako bi pronašao još literature za navedenu temu?						Ukupno
	Bibliografija	Ne znam	Rječnik	Ostalo	Tablica sadržaja	
biotehničke znanosti	3	1	1	0	4	9
društvene znanosti	19	2	0	1	7	29
humanističke znanosti	21	0	0	0	2	23
i društvene i humanističke znanosti	28	0	0	0	7	35
prirodne znanosti	10	3	0	1	6	20
tehničke znanosti	10	1	0	0	3	14
umjetnost	4	1	0	0	1	6
Ukupno	95	8	1	2	30	136

Na pitanje što studenti pretražujući pomoću Google tražilice neće pronaći, studenti i društvenih i humanističkih znanosti, njih 23 od 36 su točno odgovorili na postavljeno pitanje. Studenti svih drugih studijskih usmjerenja slično su odgovorili na pitanje. U ovom slučaju može se zaključiti kako su studenti i društvenih i humanističkih znanosti informacijski pismeniji u odnosu na studente drugih studijskih usmjerenja.

Tablica 20. Pretraživanje pomoću Google tražilice s obzirom na studijsko usmjerenje

Pretražujući pomoću Google tražilice neću pronaći:						Ukupno
	Informacije o slavnim osobama	Informacije o tvrtkama	Knjige koje su dostupne u knjižnici	Ne znam	Pronaći ću sve navedeno	
biotehničke znanosti	0	1	4	1	3	9
društvene znanosti	1	2	14	4	11	32
humanističke znanosti	0	0	8	2	14	24
i društvene i humanističke znanosti	0	1	23	1	11	36
prirodne znanosti	0	1	5	4	11	21

tehničke znanosti	0	0	5	0	9	14
umjetnost	0	1	3	1	1	6
Ukupno	1	6	62	13	60	142

2.3.4. Rezultati istraživanja s obzirom na prosječnu ocjenu na fakultetu

Sljedeće potpoglavlje prikazuje razinu informacijske pismenosti s obzirom na prosječnu ocjenu na fakultetu. Razina informacijske pismenosti utvrđuje se pomoću sljedećih 5 pitanja. Prvo pitanje utvrđuje znaju li studenti ispravno citirati izvore. Ukupno 104 studenta ispravno su odgovorila na pitanje: koji od sljedećih načina citiranja se odnosi na članak iz časopisa. Iz tablice se vidi kako je 31 od 35 studenata s prosječnom ocjenom izvrstan (5) ispravno odgovorio na postavljeno pitanje. 62 studenta od ukupno 78 s prosječnom ocjenom vrlo dobar (4) ispravno su odgovorili na pitanje. Dok samo 11 studenta s prosječnom ocjenom dobar (3) od ukupno 23 studenta (što nije niti polovica studenata) su ispravno odgovorili na pitanje. Iz tablice podataka možemo zaključiti kako postoji povezanost informacijske pismenosti i prosječne ocjene na fakultetu, odnosno oni studenti koji imaju bolje ocjene na ovo pitanje dali su više točnih odgovora.

Tablica 21. Način citiranja članka iz časopisa s obzirom na prosječnu ocjenu

Koji od sljedećih načina citiranja se odnosi na članak iz časopisa?	Prosječna ocjena na fakultetu:			Ukupno
	dobar (3)	izvrstan (5)	vrlo dobar (4)	
Aparac-Jelušić, Tatjana. Knjižnična znanost u posljednjem desetljeću dvadesetog stoljeća. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 40, 1/2(1997)	11	31	62	104
Manguel, Alberto. Povijest čitanja. Zagreb: Prometej, 2001.	2	1	3	6
Ne znam.	4	2	5	11
Petrak, Jelka. Traženje informacija u medicini. // Uvod u znanstveni rad u medicini / Matko Marušić i suradnici. 3. izd. Zagreb: Medicinska naklada, 2004.	6	1	8	15
Ukupno	23	35	78	136

Na pitanje kako će formulirati upit ukoliko žele pronaći nešto više o istraživanjima na temu zračenja mobitela, 26 studenata ispravno je odgovorilo na pitanje. Izvrstan (5) ocjenu ima 9 studenata koji su ispravno odgovorili na pitanje. Vrlo dobar (4) ocjenu ima 15 studenata koji su ispravno odgovorili na pitanje. Samo 2 studenata prosječne ocjene dobar (3) su ispravno odgovorila na pitanje. Iz tablice se može uočiti povezanost razine informacijske pismenosti s prosječnom ocjenom na fakultetu.

Tablica 22. Način formuliranja upita u bazi podataka s obzirom na prosječnu ocjenu

Želiš pronaći nešto više o istraživanjima na temu zračenja mobitela. Kako ćeš formulirati upit?	Prosječna ocjena na fakultetu:			Ukupno
	dobar (3)	izvrstan (5)	vrlo dobar (4)	
"cell phone" AND radiation	2	9	15	26
cell phone AND radiation	3	6	13	22
cell phone radiation	17	18	49	84
Ne znam	1	2	1	4
Ukupno	23	35	78	136

Studenti koji informacije pronalaze pomoću interneta trebali bi provjeravati vjerodostojnost podataka. Ukupno 58 studenata provjerava informacije koje pronalaze na internetu. 14 studenata od 35 s ocjenom izvrstan (5) uvijek provjerava informacije. 36 studenata s ocjenom vrlo dobar (4) od ukupno 78 provjerava istinitost informacija. 8 studenata od 23 s prosječnom ocjenom dobar (3) provjerava informacije. Budući da na ovom pitanju ne postoji statistički značajna razlika teško je tvrditi postoji li povezanost prosječne ocjene na fakultetu u odnosu na informacijsku pismenost.

Tablica 23. Provjeravanje istinitosti informacija u odnosu na prosječnu ocjenu

Provjeravaš li jesu li informacije na koje nailaziš na internetu istinite?	Prosječna ocjena na fakultetu:			Ukupno
	dobar (3)	izvrstan (5)	vrlo dobar (4)	
Da, uvijek provjeravam	8	14	36	58
Ostalo	0	1	0	1
Nikad ne provjeravam	2	4	2	8
Ponekad	13	16	40	69
Ukupno	23	35	78	136

Na pitanje koji dio knjige će studenti konzultirati kako bi pronašli još literature za navedenu temu ispravno je odgovorilo 95 studenata. Od onih studenata koji su ispravno odgovorili, njih 30 ima ocjenu izvrstan (5), 52 studenta ima ocjenu vrlo dobar (4), te 13 studenata ima ocjenu dobar (3). Većina studenata koja ima veću prosječnu ocjenu na ovo pitanje je odgovorila ispravno.

Tablica 24. Pronalaženje dodatne literature za seminarski rad u odnosu na prosječnu ocjenu

Pronašao/la si knjigu koja odgovara temi tvog seminarskog rada. Koji dio knjige ćeš konzultirati kako bi pronašao još literature za navedenu temu?	Prosječna ocjena na fakultetu:			Ukupno
	dobar (3)	izvrstan (5)	vrlo dobar (4)	
Bibliografija	13	30	52	95
Ne znam	3	1	4	8
Rječnik	0	0	1	1
Ostalo	0	0	2	2
Tablica sadržaja	7	4	19	30
Ukupno	23	35	78	136

Na pitanje što studenti neće pronaći pretražujući pomoću Google tražilice, 62 studenta su ispravno odgovorila: Knjige koje su dostupne u knjižnici. Studenti s prosječnom ocjenom na fakultetu izvrstan (5), njih 21 točno je odgovorilo na pitanje. Studenti s prosječnom ocjenom vrlo dobar (4), njih 34 točno je odgovorilo na pitanje. Samo 7 studenata s prosječnom ocjenom dobar (3) ispravno je odgovorilo na pitanje. Većinom su studenti s boljom prosječnom ocjenom na ovo pitanje odgovorili ispravno.

Tablica 25. Pretraživanje pomoću Google tražilice s obzirom na prosječnu ocjenu

Pretražujući pomoću Google tražilice neću pronaći:	Prosječna ocjena na fakultetu:			Ukupno
	dobar (3)	izvrstan (5)	vrlo dobar (4)	
Informacije o slavnim osobama,	0	1	0	1
Informacije o tvrtkama	0	2	4	6
Knjige koje su dostupne u knjižnici	7	21	34	62
Ne znam	2	2	9	13
Pronaći ću sve navedeno	14	10	36	60
Ukupno	23	36	83	142

3. Rasprava

Za potrebe istraživanja postavljene su četiri hipoteze. Hipotezama se pokušava dobiti uvid u trenutno stanje informacijske pismenosti, te uočiti specifičnosti koje eventualno utječu na razinu informacijske pismenosti.

Hipoteza koja navodi kako su studenti Sveučilišta u Zagrebu većinom informacijski pismeni je potvrđena. Istraživanje je pokazalo kako je većina studenata ispravno odgovorila na sva pitanja u anketi. Studenti su najviše problema imali s pitanjima o Boolevim operatorima, koje jako malo koriste ili jednostavno ne znaju što su. Uočeno je kako studenti slabo koriste znanstvene baze podataka i uslugu Google Scholar. Poražavajuće je što su samo 62 studenta svjesna ograničenja internetskih tražilica. Studenti također često ne provjeravaju točnost informacija na koje nailaze. S obzirom kako ne koriste tako često znanstvene baze podataka, upitno je pomoću kojih izvora pronalaze informacije i jesu li te informacije istinite ili ne. Studenti su većinom svjesni što je informacijska pismenost, jer su definicije koje navode otprilike slične definiciji informacijske pismenosti. Međutim, studenti većinom ne razlikuju pojam informacijske i informatičke pismenosti. U praktičnom smislu informatička pismenost proizlazi iz informacijske, tako da se ne može reći kako su studenti puno pogriješili u svom definiranju.

Hipoteza koja tvrdi kako su studenti viših godina studija informacijski pismeniji od onih nižih godina također je potvrđena. Studenti viših godina studija točnije su odgovarali na pitanja koja su postavljena u anketi. Na pitanje vezano uz provjeru informacija na internetu studenti nižih i viših godina su podjednako odgovarali. Na ostala pitanja posebice što neće pronaći putem Google tražilice i korištenje Boolevoih operatora studenti diplomske razine studija su sa značajnom razlikom ispravnije odgovarali u odnosu na studente preddiplomske razine studija.

Hipoteza kako se studenti različitih znanstvenih područja razlikuju po razini informacijske pismenosti je potvrđena. Studenti i društvenog i humanističkog usmjerenja, humanističkog i društvenog usmjerenja, na pitanja u anketi su odgovarali točnije od studenata biotehničkih, tehničkih i prirodnih znanosti. Može se pretpostaviti kako su uzrok tome kolegiji na društvenim i humanističkim usmjerenjima koji potiču studente na pretraživanje baza podataka i pisanje seminarskih radova.

Hipoteza kako su studenti s boljim ocjenama informacijski pismeniji od onih s nižim akademskim uspjehom je potvrđena. Na svih 5 pitanja studenti su odgovorili s razlikom u korist studenata koji imaju bolji prosjek ocjena. Prema tome, može se zaključiti kako oni studenti koji su informacijski pismeniji imaju bolje ocjene. Najveća razlika među studentima s višim i nižim prosječnim ocjenama je u odgovorima na pitanja kako citirati članak, formuliranje upita u bazi podataka i ograničenosti prilikom pretraživanja pomoću tražilica.

Zaključak

Informacijska pismenost predstavlja okvir za usvajanje novih vještina koje pojedinac treba kako bi preživio u današnjem društvu. Sve nove informacije i vještine koje usvajamo, usvajamo kroz informacijsku pismenost. Problem koji se javlja u današnjem društvu jest prekomjeran i brz razvoj informacija. Većina studenata obrazuje se za poslove koji u budućnosti više neće postojati. Oni se obrazuju za svijet i društvo koje još nije stvoreno. Cjeloživotno učenje omogućeno je informacijskom pismenošću, stoga profesori trebaju posebnim programima pomoći studentima u razvijanju kompetencije, što se ne odnosi na učenje već na razumijevanje stvari, kreiranje, vrednovanje i interpretiranje. Informacijska pismenost nužna je za razvoj pojedinca jer predstavlja temelj za razvoj medijske, kritičke, informatičke i druge vrste pismenosti. Studente treba podučavati informacijskoj pismenosti određenim programima ili uvođenjem obveznih kolegija na fakultetima.

Ispitani uzorak pokazuje kako je većina studenata Sveučilišta u Zagrebu savladala pojedine elemente informacijske pismenosti. Međutim, svakodnevni život donosi neke druge elemente informacijske pismenosti (npr. kako će koristiti dostupne medicinske informacije, financijske informacije i slično). U skladu s rezultatima prethodnih istraživanja predlažem otvaranje novih kolegija, organiziranje radionica, također uvođenje zadataka u kurikulum pomoću kojih će studenti u sklopu pojedinih kolegija razviti kompetencije informacijske pismenosti. Ali naglasak u svemu tome trebao bi biti na razvijanju vještina koje su studentima važne izvan akademskog obrazovanja.

Društvo se polagano razvija i stvara neke nove oblike pismenosti koje opet postaju nužne za razvoj nekih drugih pismenosti. Kako bi pojedinac napredovao treba pratiti promjene koje se odvijaju. Pismenosti sebe nadograđuju uz pomoć čovjeka, čovjek sebe izgrađuje pomoću pismenosti. Danas je ta pismenost informacijska pismenost.

Literatura

1. Catalno, Amy Jo. Using ACRL Standards to Assess the Information Literacy of Graduate Students in an Education Program // Evidence Based Library and Information Practice 4,5 (2010). Directory of Open Access Journals. URL: <http://doaj.org/> (16.08.2014)
2. Dabbour, K.S.; Ballard, J.D. Information literacy and US Latino college students: a cross-cultural analysis. New Library World, 112, 7-8 (2011). Emerald Insight. URL: <http://www.emeraldinsight.com> (20.06.2014)
3. Dubicki, E. Faculty perceptions of students' information literacy skills competencies // Journal of Information Literacy 7, 2 (2013). Directory of Open Access Journals. URL: <http://doaj.org/> (16.08.2014)
4. Grassian, Esther S.; Kaplowitz, Joan R. Information Literacy Instruction: Theory and Practice. New York, NY: Neal-Schuman Publishers, 2001.
5. Lau, Jesus. Information literacy : international perspectives. Muenchen : K. G. Saur, 2008.
6. Leichner, N.; Peter, J., Mayer, A.; Krampen, G. Assessing information literacy among German psychology students // Reference Services Review 41, 4 (2013). Emerald Insight. URL: <http://www.emeraldinsight.com> (20.06.2014)
7. MacMillan, M.; MacKenzie, A. Strategies for integrating information literacy and academic literacy: Helping undergraduate students make the most of scholarly articles // Library Management 33, 8-9 (2012). Emerald Insight. URL: <http://www.emeraldinsight.com> (20.06.2014)
8. Presidential Committee on Information Literacy: Final Report. URL: <http://www.ala.org/acrl/publications/whitepapers/presidential> (26.06.2014)
9. Rubinić, Dora; Stričević, Ivanka. Visokoškolska knjižnica u programima informacijskog opismenjavanja studenata: istraživanje programa sveučilišne knjižnice Sveučilišta Karl Franzens Graz // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 54, 4 (2011), str. 23-48.
10. Stričević, Ivanka. Pismenosti 21. stoljeća : učenje i poučavanje u informacijskom okruženju. // Zrno 22, 97- 98 (2011.)

11. Špiranec, S.; Banek Zorica, M. Informacijska pismenost: Teorijski okvir i polazišta. Zagreb: Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 2008.
12. Špiranec, Sonja. Informacijska pismenost – ključ za cjeloživotno učenje, 2003. URL: <http://edupoint.carnet.hr/casopis/17/clanci/1> (26.08.2014)
13. Štivić, Vjeruška. Poticanje rane pismenosti u obitelji, odgojno-obrazovnim ustanovama i narodnim knjižnicama. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2012.
14. Word summit on the information society. URL: <http://www.itu.int/wsis/documents/index2.html> (01.09.2014)

Prilozi (anketni upitnik)

ISTRAŽIVANJE INFORMACIJSKE PISMENOSTI STUDENATA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Ova anketa je dio istraživanja informacijske pismenosti studenata Sveučilišta u Zagrebu, koja se provodi s ciljem utvrđivanja razine informacijske pismenosti studenata s obzirom na stupanj obrazovanja i područje studiranja.

Anketa je anonimna, molim te da na pitanja odgovoriš iskreno i samostalno. Anketa je sastavljena od pitanja otvorenoga i zatvorenoga tipa, a provodi je studentica završne godine diplomskog studija Filozofskoga fakulteta u Zagrebu za potrebe izrade diplomskog rada na katedri za bibliotekarstvo.

*Obavezno

Spol: *

- ženski
- muški

Razina studija: *

- preddiplomski studij
- diplomski studij
- postdiplomski studij

Prosječna ocjena na fakultetu: *

- izvrstan (5)
- vrlo dobar (4)
- dobar (3)
- dovoljan (2)

Područje studiranja: *

- prirodne znanosti
- društvene znanosti
- humanističke znanosti
- i društvene i humanističke znanosti
- tehničke znanosti
- biotehničke znanosti
- umjetnost

Prilikom pisanja seminarskih radova o temi saznajem više tako što... *

- Upisujem naziv teme u Google tražilicu
- Pretražujem Google Scholar
- Odlazim u knjižnicu i konzultiram literaturu koju mi je profesor prethodno odabrao
- Samostalno pretražujem znanstvene baze podataka i knjižnične kataloge
- Ostalo:

Koji od sljedećih načina citiranja se odnosi na članak iz časopisa? *

- Petrak, Jelka. Traženje informacija u medicini. // Uvod u znanstveni rad u medicini / Matko Marušić i suradnici. 3. izd. Zagreb: Medicinska naklada, 2004.
- Aparac-Jelušić, Tatjana. Knjižnična znanost u posljednjem desetljeću dvadesetog stoljeća. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 40, 1/2(1997)
- Manguel, Alberto. Povijest čitanja. Zagreb: Prometej, 2001.
- Ne znam.

Koristim se online bazama podataka: *

- Da, uvijek
- Da, povremeno
- Ponekad
- Ne koristim se
- Ostalo:

Koristim se uslugom Google Scholar: *

- Da, uvijek
- Da, povremeno
- Ponekad
- Ne koristim se
- Ostalo:

Želiš pronaći nešto više o istraživanjima na temu zračenja mobitela. Kako ćeš formulirati upit? *

- cell phone AND radiation
- cell phone OR radiation
- "cell phone" AND radiation
- cell phone radiation
- Ne znam

Vrednuješ li pronađene informacije s obzirom na izvor, sadržaj i slično? *

- Da, uvijek
- Da, ukoliko je potrebno
- Ponekad
- Ne

Provjeravaš li jesu li informacije na koje nailaziš na internetu istinite? *

- Da, uvijek provjeravam
- Ponekad
- Nikad ne provjeravam
- Ostalo:

Na koji način pretražuješ knjižnični katalog? *

Prilikom izrade seminarskih radova.... *

- Kombiniram pronađene informacije s vlastitim idejama
- Samo prepisujem iz literature
- Sam/a sve pišem
- Ostalo:

Pronašao/la si članak u časopisu koji ćeš koristiti za pisanje seminarskog rada. U kojim slučajevima ćeš citirati članak? *

- Kada prepisujem doslovno
- Kada napišem svojim riječima sadržaj članka
- Ni u jednom od navedenih slučajeva
- Ne znam

Prilikom pretraživanja koristiš li operatore AND, OR, NOT? *

- Da, uvijek
- Da, ponekad
- Ne
- Ne znam što je to

Pronašao/la si knjigu koja odgovara temi tvog seminarskog rada. Koji dio knjige ćeš konzultirati kako bi pronašao još literature za navedenu temu? *

- Tablica sadržaja
- Bibliografija
- Rječnik
- Ne znam
- Ostalo:

Pretražujući pomoću Google tražilice neću pronaći: *

- Informacije o slavnim osobama
- Knjige koje su dostupne u knjižnici
- Informacije o tvrtkama
- Pronaći ću sve navedeno
- Ne znam

Što je za tebe informacijska pismenost? *

Smatraš li se informacijski pismenim? *

- Da
- Ne
- Ne znam
- Ostalo: